

ΝΟΜΙΚΟ ΒΗΜΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΒΡΑΒΕΙΟ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΜΟΣ 68 – ΤΕΥΧΟΣ 7
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΛΕΤΕΣ

- 1393 Σύνομες σκέψεις ως προς τη διαχρονική αξία, τη διεθνή και κοινωνική διάσταση, την εξελικτική και αξιολογική διαδικασία και τα θεμελιώδη ζητήματα του Αστικού Δικονομικού Δικαίου, καθώς και ως προς τη διαμεσολάβηση ως μια διαρθρωμένη διαδικασία εναλλακτικής επίλυσης ιδιωτικών διαφορών (Ν. Κ. Κλαμαρής)
- 1416 Περί του επιτρεπτού ή μη της αντικατάστασης αντικειμένου ενεκύριου εγχαρτωμένου σε ενεκυρόγραφο (Σ. Ελ. Ιωακείμης)
- 1428 Αξίωση αποζημίωσης οικοπεδούχου ή τρίτου αγοραστή ημελούς διαμερίσματος εναντίον του εργολάβου για ελλείψεις του έργου της κατασκευής οικοδομής ή διαμερίσματος (Σ. Φειζιάν)

ΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1444 ΜΠρΑθ 634/2020 Η επιδίκαση τόκων επιδικίας σε υποθέσεις τροχαίων ατυχημάτων (Σ. Τσακίριδης)
- 1447 ΜΠρΠρεβ 45/2020 Το πρόβλημα της αναλογικότητας των επιδικαζομένων κατά τα άρθρα 931 και 932 ΑΚ χρηματικών ποσών (Σ. Ελ. Ιωακείμης)
- 1457 ΜΠρΠειρ 1274/2020 (Ασφ. Μ.) Εναλλασσόμενη συνεπιμέλεια γονέων ανά 15νθήμερο (Α. Χ. Χαρίτος)
- 1506 ΤριμΕφΚακΠατ 567, 594/2019 Αποζημίωση κρατηθέντος – μετέπειτα αθωωθέντος και διαχρονικό δίκαιο (Δ. Αρβανίτης)
- 1511 ΤριμΕφΠλημΠειρ 1091/2019 Ανθρωποκτονία εξ αμελείας επί εμπορικού πλοίου (Κ. Χ. Λύρη)
- 1516 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠ (Σ. Ο. Χαύροσγλου)
- 1550 ΕΔΔΑ της 06.07.2020 Gtos κατά Σλοβενίας (Αριθ. Προσφυγής 45315/2018) Δικαστική τυπολατρία και παραβίαση πρόσβασης σε δικαστήρια. Οι αρχές του ΕΔΔΑ για το δικαίωμα πρόσβασης και το δικαστικό formalismo (Β. Χειρδάρης)

ΘΕΜΑΤΑ

- 1558 Διαδικασία χορήγησης της άδειας για μεταμόσχευση οργάνου επί συναισθηματικού δότη. Μια ατυχής και πρακτικά ανεφάρμοστη νομοθετική επιλογή (Β. Δ. Σακελλαροπούλου – Θ. Δ. Σακελλαρόπουλος)
- 1562 Η συγγενοκτονία κατά τους Πανδέκτες του Ιουστινιανού (Κ. Θ. Νικολάου-Πατραγός)
- 1564 Συγκριτική επισκόπηση γενικών αντικαταχρηστικών κανόνων κατά της φοροαποφυγής σε παγκόσμιο επίπεδο (Β. Αθανασάκη)

ρευνα του φακέλου της δικογραφίας, τόσο το υπό κρίση εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο, όσο η από 21.12. 2018 και με αριθμό κατάθεσης .../2018 αγωγή, δεν έχουν ανακοινωθεί από τον ενάγοντα στο Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, όπως τούτο απαιτείται (...). Ας σημειωθεί ότι η μεταγενέστερη επίδοση της υπό κρίση δεύτερης αγωγής προς το ΤΕΕ, στην οποία προέβη ο ενάγων μετά το πέρας της συζήτησης αυτής, δεν ασκεί έννομη επιρροή, αφού το ΤΕΕ δεν θα μπορούσε να παρέμβει μετά το πέρας της συζήτησης και σε κάθε περίπτωση δεν καταλαμβάνει την πρώτη αγωγή, που εξακολουθεί να είναι εκκρεμής. Ως εκ τούτου, εφόσον η ανακοίνωση της αγωγής στο ΤΕΕ είναι υποχρεωτική, η συζήτηση της υπό κρίση αγωγής είναι σε κάθε περίπτωση απαράδεκτη (...). Εξάλλου, όσον αφορά στο πρώτο έργο, που αφορά την εκπόνηση μελετών για την ανέγερση της οικοδομής στο ..., η αγωγή τυγχάνει αόριστη, επειδή, σε αντίθεση με το έργο της εκπόνησης μελετών για την ανέγερση οικοδομής στη ..., ο ενάγων δεν επικαλείται την παράδοση του εκπονηθέντος έργου των μελετών στους εναγόμενους (...). Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω πρέπει να διαταχθεί η αναστολή της παρούσης δίκης (...).

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών Αριθ. 634/2020

Δικαστής: Δ. Μακρής, Πρόεδρος Πρωτοδικών
Δικηγόροι: Ε. Μπατσούλη, Ε. Κακούρη-Κρεστενίτη,
Ι. Μανουσάκης

Τροχαίο ατύχημα με υλικές ζημιές και σωματικές βλάβες. Επιδίκαση ηθικής βλάβης ποσού 3.000,00 ευρώ. Αίτημα των εναγομένων για εξαίρεση από τους τόκους επιδικίας. Απόρριψη αυτού (Άρθρα 346, 932, 914 ΑΚ).

Με την υπό κρίση αγωγή του, ο ενάγων εκθέτει ότι κατά τον σε αυτή αναφερόμενο τόπο και χρόνο, η πρώτη εναγομένη, οδηγώντας το υπ' αριθ. κυκλ... .. υπηρεσιακό αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του δεύτερου εναγομένου Δήμου, το οποίο ήταν ασφαλισμένο για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων από αυτοκινητικά ατυχήματα στην τρίτη εναγομένη ασφαλιστική εταιρεία, προκάλεσε από αποκλειστική υπαιτιότητα της (αμέλεια) υλικές ζημιές

στο οδηγούμενο από τον ενάγοντα υπ' αριθ. κυκλ... .. ΙΧΕ αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του, καθώς και τον τραυματισμό του, κατά τη σύγκρουση των δύο οχημάτων, που έλαβε χώρα κάτω από τις συνθήκες, που αναφέρονται στην αγωγή. Ζητεί δε ενόψει του ανωτέρω ιστορικού, να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να του καταβάλουν εις ολόκληρον το ποσό των 10.482,67 ευρώ ως αποζημίωση και των 16.750,00 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, όπως αναλύονται τα κονδύλια στην αγωγή και όλα τα ποσά νομιμοτόκως από την επομένη της επίδοσης της αγωγής και μέχρι ολοσχερούς εξόφλησης, να κηρυχθεί η εκδοθησόμενη απόφαση προσωρινά εκτελεστή και να επιβληθεί η δικαστική του δαπάνη σε βάρος της εναγομένης.

Με αυτό το περιεχόμενο και αιτήματα η υπό κρίση αγωγή, παραδεκτώς και αρμοδίως εισάγεται για να συζητηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (άρθρα 9, 14 § 2, 16 αριθ. 11, 22, 25 § 2 ΚΠολΔ) κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών (άρθρα 614 αριθ. 6 ΚΠολΔ) και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 297, 298, 914, 330 εδ. β', 346, 481 επ., 930 § 3, 932 ΑΚ, 2, 4, 9 και 10 του ν. ΓΠΝ/1911, 6 και 10 ν. 489/1976 και 70, 907, 908, 176 ΚΠολΔ, 84 § 1 του ν. 4194/2013. Πρέπει επομένως να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, δεδομένου ότι έχει καταβληθεί το αναλογούν τέλος δικαστικού ενσήμου με τα υπέρ τρίτων ποσοστά (βλ. το υπ' αριθ. ... ηλεκτρονικό παράβολο).

Από την πλευρά τους οι εναγόμενοι με τις έγγραφες προτάσεις τους συνομολογούν την υπαιτιότητα της πρώτης εναγομένης οδηγού του ασφαλισμένου στην τρίτη εναγομένη, οχήματος ιδιοκτησίας του δεύτερου εναγομένου όσον αφορά την επέλευση του ατυχήματος. Περαιτέρω προβάλλουν ένσταση συντρέχοντος πταίσματος του ενάγοντος κατά ποσοστό 70% ως προς την επίταση της ζημίας του λόγω μη χρήσης ζώνης ασφαλείας, ισχυρισμός ο οποίος είναι νόμιμος σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 300 ΑΚ και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική του βασιμότητα. Τέλος, προβάλλουν ένσταση συνυπολογισμού κέρδους και ζημίας λόγω χρήσης καινούργιων ανταλλακτικών στο όχημα του ενάγοντος και ζητούν τη μείωση τυχόν επιδικασθησομένων κονδυλίων στο προσήκον μέτρο και την εξαίρεση αυτών από τον τόκο επιδικίας λόγω ευ-

λογης αντιδικίας.

Από την εκτίμηση της ένορκης εξέτασης του μάρτυρα του ενάγοντος, ο οποίος εξετάσθηκε στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση και η κατάθεσή του περιέχεται στα υπ' αριθ. ..../2019 πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης αυτού του Δικαστηρίου, και όλων ανεξαιρέτως των εγγράφων, που επικαλούνται και προσκομίζουν νόμιμα οι διάδικοι και τα οποία λαμβάνονται υπόψη είτε αυτοτελώς ως αποδεικτικά μέσα, είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Στις 4.7.2018 και περί ώρα 20:30, ο ενάγων οδηγούσε το υπ' αριθ. κυκλ. ... ΙΧΕ αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του, κινούμενος επί της μονής κατευθύνσεως οδού ... στο ... Αττικής, με κατεύθυνση από ... προς την οδό ... προσεγγίζοντας τη διασταύρωση με την επίσης μονής κατευθύνσεως οδό (...). Την ίδια χρονική στιγμή κινείτο επί της οδού ... το υπ' αριθ. κυκλ. ... υπηρεσιακό αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του δεύτερου εναγομένου Δήμου ... οδηγούμενο από την πρώτη εναγομένη, το οποίο ήταν ασφαλισμένο για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων από αυτοκινητικά ατυχήματα στην τρίτη εναγομένη ασφαλιστική εταιρεία με την επωνυμία ... και προσέγγιζε τη συμβολή με την οδό ... εξ αριστερών σε σχέση με την πορεία του ΙΧΕ του ενάγοντος. Η κυκλοφορία επί της συμβολής αυτής ρυθμίζεται με πινακίδα P-2 (ΣΤΟΠ), που έχει τοποθετηθεί επί της οδού ... και συνεπώς τα κινούμενα σε αυτήν οχήματα οφείλουν να παραχωρούν προτεραιότητα στα κινούμενα οχήματα επί της οδού ... Από έλλειψη της προσοχής όμως, την οποία όφειλε και μπορούσε υπό τις επικρατούσες συνθήκες να επιδείξει ως μέση συνετή οδηγός, η πρώτη εναγομένη οδηγός μολονότι στην πορεία της υπήρχε ρυθμιστική πινακίδα P-2 (ΣΤΟΠ), εν συνεχεία ξεκίνησε να εισέλθει στη διασταύρωση, χωρίς να ελέγξει επαρκώς την κίνηση των οχημάτων στην οδό ... τη στιγμή, που πλησίαζε το ΙΧΕ του ενάγοντος, με αποτέλεσμα να επιπέσει το όχημα της πρώτης εναγομένης με σφοδρότητα στο πλάγιο εμπρόσθιο αριστερό τμήμα του ΙΧΕ του ενάγοντος, το οποίο μετακινήθηκε προς τα δεξιά προσκρούοντας σε κάδους απορριμμάτων και ακινητοποιήθηκε κάθετα στο οδόστρωμα, με συνέπεια να υποστεί το όχημα υλικές ζημιές και ο ενάγων σωματικές βλάβες. Αποκλειστικά υπαίτια του ατυχήματος και των επελθουσών από αυτό συνεπειών είναι η πρώ-

τη εναγομένη, η οποία επέδειξε την ανωτέρω αμελή οδηγική συμπεριφορά και παραβίασε τις διατάξεις των άρθρων 12 § 1, 26 § 4 του ΚΟΚ, όπως συνολογούν εξάλλου οι εναγόμενοι. Προκειμένου να επισκευασθεί το ΙΧΕ αυτοκίνητό του, ο ενάγων κατέβαλε συνολικά για αγορά ανταλλακτικών και εργασίες συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ το ποσό των 4.849,64 ευρώ (βλ. τις προσκομιζόμενες αποδείξεις του εμπόρου ανταλλακτικών ... και του φανοποιού ...). Το όχημα ήταν μάρκας CITROEN τύπου C3 με έτος πρώτης κυκλοφορίας 2012 και κατά την ημέρα του ατυχήματος ήταν σε πολύ καλή κατάσταση. Η δε αξία του ανερχόταν στο ποσό των 6.500 ευρώ και λόγω της σύγκρουσης υπέστη μείωση αυτής κατά ποσοστό 10%, ήτοι κατά 650 ευρώ. Ο ενάγων μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο ....., όπου διαπιστώθηκαν εμβοές και αισθητή πτώση της ακοής και αίσθημα πληρότητας αριστερά, καθώς επίσης και κάκωση αριστερού ημιθωρακίου, άλγος αριστερών πλευρών. Του χορηγήθηκε αναρρωτική άδεια 15 ημερών, παραταθείσα έκτοτε για ακόμη 15 ημέρες. Ο ισχυρισμός των εναγομένων περί συντρέχοντος πταίσματος του ενάγοντος κατά ποσοστό 70% ως προς τον τραυματισμό του λόγω μη χρήσης ζώνης ασφαλείας κρίνεται απορριπτέος καθώς δεν αποδείχθηκε ότι ο ενάγων δεν έκανε χρήση ζώνης ασφαλείας, ενώ σε κάθε περίπτωση το χτύπημα, που υπέστη στο κεφάλι προήλθε από την εξ αριστερών ώθηση του οχήματος λόγω της σύγκρουσης και η χρήση ζώνης δεν θα μπορούσε να αποτρέψει ούτως ή άλλως ένα τέτοιας προέλευσης χτύπημα. Το αίτημα για επιδίκαση βελτιωμένης διατροφής είναι απορριπτέο ως κατ' ουσίαν αβάσιμο, καθώς ο ενάγων δεν υπέστη κάποιο κατάγμα προκειμένου να χρειάζεται βελτιωμένη διατροφή προς το σκοπό ταχύτερης πόρωσης του κατάγματος, ούτε αποδεικνύεται ότι η φύση των τραυμάτων του ήταν τέτοια, ώστε να απαιτείται βελτιωμένη διατροφή. Για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ημερών έχρηζε των υπηρεσιών βοηθητικού προσώπου, καθώς αδυνατούσε να αυτοεξυπηρετηθεί πλήρως. Δεν προσέλαβε τέτοιο πρόσωπο, καθώς την ανάγκη αυτή κάλυψαν με υπερένταση των προσπαθειών τους συγγενικά του πρόσωπα, πλην όμως δικαιούται κατ' άρθρο 930 § 3 ΑΚ εύλογη αποζημίωση αποτιμώμενη στο ποσό των 400 ευρώ. Για μίσθωση οχήματος προκειμένου να μετακινείται, προέβη στη μίσθωση οχήματος για ένα (1) μήνα, κατα-

βάλλοντας το ποσό των 763,00 ευρώ, αφού ήταν απαραίτητη η χρήση οχήματος για τις μετακινήσεις του και το ΙΧΕ ιδιοκτησίας του βρισκόταν στο συνεργείο. Για διενέργεια εξετάσεων κατέβαλε το ποσό των 203,78 ευρώ (βλ. τις προσκομιζόμενες αποδείξεις). Για μίσθωση ταξί για μετακινήσεις από και προς νοσοκομείο για εξετάσεις κατέβαλε το ποσό των 81,25 ευρώ (βλ. σχετικές αποδείξεις) σε χρονικό σημείο, που ακόμη δεν είχε προβεί στην εκμίσθωση του οχήματος. Επίσης απώλεσε το ποσό των 1.960,00 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, το οποίο είχε προκαταβάλει για δέκα τέσσερις (14) διανυκτερεύσεις στο ξενοδοχείο ... από 25.6. 2018 για τις θερινές διακοπές του (βλ. την από 25.7.2018 βεβαίωση του γενικού διευθυντή του ξενοδοχείου). Επομένως η συνολική περιουσιακή ζημία του ενάγοντος ανέρχεται στο ποσό των (4.849,64 + 650 + 400 + 763 + 203,78 + 81,25 + 1.960 =) 8.907,67 ευρώ. Επίσης, σύμφωνα με τις συνθήκες, που έγινε το ατύχημα και τις εκ τούτου συνέπειες, λαμβανομένων υπόψη επίσης της ηλικίας του ενάγοντος (58 ετών κατά την ημέρα του ατυχήματος), του βαθμού πταισματος της υπαίτιας οδηγού και της κοινωνικής και οικονομικής καταστάσεως των διαδίκων φυσικών προσώπων, το Δικαστήριο κρίνει ότι, αυτός υπέστη από την αδικπραξία (προσβολή της σωματικής ακεραιότητάς του και της περιουσίας του) ηθική βλάβη, για την αποκατάσταση της οποίας, πρέπει να του επιδικασθεί, ως χρηματική της ικανοποίηση, το εύλογο ποσό των 3.000 ευρώ για τον τραυματισμό του και των 150 ευρώ για τις ζημιές στο όχημα του. Επομένως, η περιουσιακή και μη ζημία, την οποία υπέστη ο ενάγων, ανέρχεται σε 12.057,67 ευρώ. Το ποσό αυτό πρέπει να υποχρεωθούν να καταβάλουν εις ολόκληρον οι εναγόμενοι στον ενάγοντα, γενομένης εν μέρει δεκτής της αγωγής ως κατ' ουσίαν βάσιμη, με τον νόμιμο τόκο (ήτοι τον τόκο επιδικίας), από την επίδοση της αγωγής μέχρι την εξόφληση. Επίσης, το αίτημα των εναγομένων για εξαίρεση από την επιδίκαση τόκου επιδικίας πρέπει να απορριφθεί, καθόσον η προβλεπόμενη εκ του άρθρου 346 ΑΚ δυνατότητα εξαίρεσης από τον τόκο επιδικίας θεσπίστηκε προς επιβράβευση των οφειλετών, που αναγνωρίζουν την υποχρέωση τους προς αποζημίωση έναντι του ζημιωθέντος και προβαίνουν σε κάποιες ενέργειες προς ικανοποίησή του (λχ. με έγγραφη αναγνώριση της οφειλής τους ή με συμβιβασμό), τέτοια, ό-

μως, περίπτωση κρίνεται ότι δεν συντρέχει εν προκειμένω (ΕφΔυτΜακ 144/2017, δημοσίευση ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ), καθώς η πρόταση συμβιβασμού, που έγινε προς τον ενάγοντα δεν κάλυπτε ούτε το ένα τρίτο των αξιώσεών του, ενώ δεν αρκεί για την εξαίρεση από τον τόκο επιδικίας μόνο το γεγονός ότι ένα μέρος των αιτουμένων κονδυλίων (χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης) επιδικάζεται κατ' εύλογη κρίση, αφού ναι μεν η εξαίρεση ισχύει μεν ιδίως για τις κατ' εύλογη κρίση του Δικαστηρίου επιδικαζόμενες χρηματικές απαιτήσεις αλλά όχι και υποχρεωτικά σε κάθε περίπτωση γ' αυτές. Όσον αφορά το αίτημα περί προσωρινής εκτελεστότητας, το Δικαστήριο κρίνει ότι η καθυστέρηση στην εκτέλεση είναι δυνατό να προκαλέσει σημαντική ζημία στον ενάγοντα και για το λόγο αυτό πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτό για ποσό 5.000 ευρώ. Η δικαστική δαπάνη του ενάγοντος βαρύνει τους εναγόμενους, λόγω της ήττας τους και κατά την έκταση και το μέτρο αυτής (άρθρα 176 ΚΠολΔ, 84 § 1 του ν. 4194/2013).

Για τους λόγους αυτούς

Δικάζει αντιμαλία των διαδίκων.

Απορρίπτει ό,τι κρίθηκε απορριπτέο στο σκεπτικό.

Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

Υποχρεώνει τους εναγόμενους να καταβάλουν εις ολόκληρον στον ενάγοντα το ποσό των δώδεκα χιλιάδων πενήντα επτά ευρώ και εξήντα επτά λεπτών (12.057,67 €) με το νόμιμο τόκο επιδικίας από την επίδοση της αγωγής και μέχρι ολοχερούς εξόφλησης

Κηρύσσει την ανωτέρω καταψηφιστική διάταξη εν μέρει προσωρινά εκτελεστή για ποσό πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Επιβάλλει σε βάρος των εναγομένων μέρος της δικαστικής δαπάνης του ενάγοντος, το οποίο προσδιορίζει στο ποσό των πεντακοσίων πενήντα (550) ευρώ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η επιδίκαση τόκων επιδικίας σε υποθέσεις τροχαίων ατυχημάτων

Η δημοσιευθείσα δια του παρόντος απόφαση ασχολήθηκε με το διαχρονικό ζήτημα της επιδίκασης τόκων επιδικίας. Σύμφωνα με το άρθρ. 346 ΑΚ, όπως αντικατοστάθηκε από το άρθρ. 2 του ν. 4055/2012, ο οφειλέτης χρηματικής

οφειλής, και αν δεν είναι υπερήμερος, οφείλει νόμιμους τόκους αφότου επιδόθηκε η αγωγή για το ληξιπρόθεσμο χρέος (τόκος επιδικίας). Το ποσοστό του τόκου επιδικίας είναι δύο εκατοστιαίες μονάδες ανώτερο του τόκου υπερημερίας, όπως ο τελευταίος ορίζεται εκάστοτε από το νόμο ή με δικαιοπραξία. Σκοπός της διατάξεως του άρθρ. 346 ΑΚ ήταν να περιοριστεί η δίχως νόημα απασχόληση του δικαστικού συστήματος¹.

Παρόλα αυτά, η ανωτέρω προσούληση δεν ισχύει - αποτελώντας μία άτυπη επιβράβευση του οφειλέτη² - αν πριν τη συζήτηση της αγωγής ο υπόχρεος αναγνωρίσει εγγράφως την οφειλή ή συμβιβαστεί εξωδίκως. Ακόμα και οι ανεπιτυχείς ενέργειες για την επίτευξη εξωδικαστικού συμβιβασμού έχει κριθεί ότι αποτελούν ουσιαστικά βάσιμο λόγο για εξαιρεση από τον (συζητημένο) δικονομικό τόκο (ΜΠρΘ 15169/2018, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ). Λόγω εξαιρεσης από τον τόκο επιδικίας αποτελεί και το εύλογο της αντιδικίας, ιδίως ως προς επιμέρους κονδύλια (ΜΠρΑθ 691/2014, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ). Έτσι, κατόπιν αιτήματος του εναγόμενου, κατ' εξαιρεση το Δικαστήριο εκτιμώντας τις περιστάσεις δύναται να επιδικάσει την απαίτηση με το νόμιμο τόκο υπερημερίας. Από τα ανωτέρω προκύπτει ευχερώς ότι, οι τόκοι επιδικίας αποκτούν ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο υποθέσεων περιουσιακών διαφορών και δη αυτοκινητιστικών διαφορών.

Ειδικότερα, επί υποθέσεων τροχαίων ατυχημάτων στην πράξη³ η ανωτέρω εξαιρεση έχει αναχθεί σε κανόνα, καθώς συνήθιζεται να γίνεται δεκτός ο ισχυρισμός των εναγόμενων για απαλλαγή από τους τόκους επιδικίας, κυρίως ως προς το κονδύλι της ηθικής βλάβης, με το επιχείρημα ότι αφενός μεν υφίσταται εύλογος λόγος αντιδικίας ως προς το ύψος του κονδυλίου αυτού, αφετέρου δε η αποτίμηση της ηθικής βλάβης προκύπτει κατ' εύλογη κρίση από το Δικαστήριο.

Ωστόσο, η δημοσιευθείσα με το παρόν απόφαση ανατρέποντας τα ανωτέρω έκρινε ότι, εν προκειμένω δεν συντρέχει λόγος εξαιρεσης των εναγόμενων από τους τόκους επιδικίας, καθώς η εξωδικαστική πρόταση, που έγινε προς τον ενόγοντα ήταν πολύ χαμηλή (κάτω του 30% των αξιώσεών του), ενώ σε κάθε περίπτωση το Δικαστήριο έκρινε πως, το γεγονός ότι το κονδύλι της χρηματικής ικανοποίησης της ηθικής βλάβης επιδικάζεται κατ' εύλογη κρίση, δεν αποτελεί υποχρεωτικό λόγο εξαιρεσης από τους τόκους επιδικίας. Πρόκειται για μία φαινομενικά «ταλμηρή» δικαστική απόφαση, η οποία χαιρετίζεται δια των παρούσων, καθότι εν τέλει εφαρμόζε όπως έπρεπε τη διάταξη του άρθρ.

θρ. 346 ΑΚ, ανάγοντας την εξαιρεση σε πραγματική εξαιρεση.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΧΙΡΙΔΗΣ

Δικηγόρος, ΜΔ Πάντειου Πανεπιστημίου

Μονομελές Πρωτοδικείο Πρέβεζας Αριθ. 45/2020

Δικαστής: Π. Τζοβάρας, Πρωτοδίκης
Δικηγόροι: Ε. Κοβάνη, Α. Βουκελάτος, Ε. Μπανταλούκα, Κ. Οικονόμου, Α. Μυλωνάς

Αυτοκινητικό ατύχημα με θύματα ανηλικούς. Αποκλειστική υπαιτιότητα οδηγού αυτοκινήτου λόγω πλημμελούς και παραβατικής οδγητικής συμπεριφοράς. Αποζημίωση λόγω παραμόρφωσης και επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης της ηθικής βλάβης (Άρθρα 300, 914, 931, 932 ΑΚ).

(...) Από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων ... καθώς και όλων ανεξαιρέτως των εγγράφων που οι διάδικοι επικαλούνται και νομίμως προσκομίζουν αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Στις 17.8.2014 και περί ώρα 00.30 ο ενάγων της Β αγωγής οδηγούσε τη με αριθμό κυκλοφορίας ... δίκυκλη μοτοσικλέτα ιδιοκτησίας του με συνεπιβάτιδα (όπισθόν του) την ενάγουσα της Α αγωγής και έβαινε κανονικά στη δεξιά λωρίδα κυκλοφορίας της Ε.Ο. Π.** - Η**, με κατεύθυνση από Η.** προς Π.** (Α.**). Στο ύψος του 6ου χλμ. της άνω Ε.Ο. και πριν την εξ αριστερών, ως προς την κίνηση της μοτοσικλέτας, συμβολή της Ε.Ο. με την κάθετη δημοτική οδό Λασκαράτου, η οποία οδηγεί προς το εσωτερικό της πόλης της Π., προτιθέμενος (ο ενάγων της Β αγωγής) να εισέλθει στην εν λόγω οδό, αφού έλεγξε και βεβαιώθηκε προηγουμένως ότι μπορούσε να προβεί στον ως άνω ελιγμό, χωρίς να θέσει σε κίνδυνο τους λοιπούς χρήστες της Ε.Ο., ενεργοποίησε σε ικανή απόσταση (80-100 μ. περίπου) πριν από τη διασταύρωση τον αριστερό δείκτη αλλαγής πορείας της μοτοσικλέτας του και πλησίασε προοδευτικά τον κεντρικό άξονα του οδοστρώματος, αφήνοντας ελεύθερο το προς Π.** (Α.**) ρεύμα - λωρίδα οδικής κυκλοφορίας της Ε.Ο. ικανού πλάτους, ώστε να διέλθει κάθε είδους όχημα εκ δεξιών του. Στο σημείο αυτό (συμβολή με οδό Α.**) η δι-

1. ΜΠρΠερ 3956/2019, protodikeio-peir.gr.

2. ΑΠ 1207/2017, justina.gr.

3. ΕιρΔλ 14/2019, ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ, ΕιρΔλ 10/2020, οδηγμ.